

Civil médiamonitor

A civil szervezetekkel kapcsolatos események megjelenése a magyar elektronikus és nyomtatott sajtóban

2005. április - szeptember

Ez a tanulmány újrahasznosított papír felhasználásával készült

Tartalomjegyzék

CIVIL MÉDIAMONITOR.....	1
2005. ÁPRILIS - SZEPTEMBER.....	1
TARTALOMJEGYZÉK	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
1. ELEMZÉS.....	5
1.1. A CIVIL SZERVEZETEKKEL KAPCSOLATOS SAJTÓMEGJELENÉSEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI.....	5
1.2. AZ ELEKTRONIKUS ÉS NYOMTATOTT MÉDIÁBAN MEGJELENŐ CIVIL KEZDEMÉNYEZÉSEK MEGOSZLÁSA.....	7
1.3. A SAJTÓBAN MEGJELENŐ CIVIL TÉMÁK SOKSZÍNŰSÉGE.....	8
1.4. VISSZATÉRŐ, FOLYAMATOSAN NAPIRENDEN LÉVŐ CIVIL ÜGYEK.....	10
2. MÓDSZERTAN.....	12
2.1. A VIZSGÁLT IDŐSZAK.....	12
2.2. VIZSGÁLT MÉDIA.....	12

Vezetői összefoglaló

A civil szervezetekkel kapcsolatos média-megjelenések vizsgálata a civil-érdekérvényesítés egyik meghatározó alapja. **Így a politikai döntéshozók, a civil szervezetek és a lobbisták számára egyaránt nagy jelentőséggel bír a civil szektorral kapcsolatos sajtómegjelenések vizsgálata.** Mind a folyamatban lévő civil érdekérvényesítés során, mind pedig az elért eredmények vizsgálatában komoly segítséget nyújtanak a médiamonitorok.

Az Ökotárs Alapítvány által, havonta készített civil szervezetekre vonatkozó médiamonitorok alapján került összeállításra az alábbi, 2005. április 1. és szeptember 30. közötti időszakot áttekintő összefoglaló.

Az elmúlt hat hónap média-megjelenéseit alapul véve a következő megállapítások tehetők:

Az előző félévhez viszonyítva a jelenleg vizsgált hat hónapban a civil média-megjelenések száma kismértékben csökkent.

A megjelenések számának két százalékos mérséklődése mellett **a lobbiszempontból releváns civil sajtómegjelenések - a 2004. október és 2005. március közötti időszakhoz viszonyítva - jelentősen, nyolc százalékkal csökkentek.**

A lobbiszempontból releváns civil kezdeményezések mellett emelkedett a határozott lobbüzenetet nem tartalmazó, azonban a helyi társadalmak és civil szféra működését nagymértékben meghatározó hírek száma. Az egyes civil szervezetek megalakításáról, helyi tevékenységéről szóló beszámolók elsősorban a vidéki lapokban jelentek meg.

A vizsgált időszakban jelentősen médiavisszhangot kapott a Védegylet államfőjelölő kezdeményezése. Kiemelt helyen szerepeltek továbbá a Kendermag Egyesület akciói a drogfogyasztók büntetésének enyhítéséért, valamint a civil szervezetek finanszírozási nehézségei, azaz a Nemzeti Civil Alapprogrammal kapcsolatos kérdések. A megjelenések száma alapján az első három helyre sorolt

civil ügyek mindegyike - korábban vizsgált időszakokhoz hasonlóan - politikailag érzékeny területet érintett, így kerülhetett az érdeklődés középpontjába.

A civil szervezetekkel kapcsolatos, **lobbiszempontról releváns beszámolók közlése az országos politikai napilapokban és a vidéki lapokban kiegyenlítődött**, sőt a „négy nagy” napilap kismértékben megelőzte a helyi lapokat.

Az elektronikus médiumok közül továbbra is **a közszolgálati m¹ és a Kossuth Rádió, valamint a kereskedelmi médiumok közül az InfoRádió közölt legtöbb esetben civil lobbihírt**. A jelentős nézettségű kereskedelmi televízió-csatornák – a TV2 és az RTL Klub – a korábbi időszakokhoz hasonlóan csupán a nagyobb horderejű civil akciók, így elsősorban a Védegylet és a Kendermag kezdeményezései, valamint a civil szervezetek finanszírozása kapcsán közöltek civil híreket.

A civil szervezetek sajtómegjelenéseinek vizsgálata során kiemelhetővé vált **11 civil kezdeményezés, melyek a korábbi elemzésben, illetve elemzésekben is hangsúlyos ügyekként jelentkeztek**, így egy-másfél éve meghatározói a civil média-megjelenéseknek.

Annak ellenére, hogy a média-megjelenések száma csupán kismértékben csökkent, a lobbiszempontról releváns civil megjelenések aránya nyolc százalékkal esett vissza. A változás háttérében a folyamatosan növekvő számú, a civil érdekérvényesítés szempontjából nem meghatározó hírek állnak.

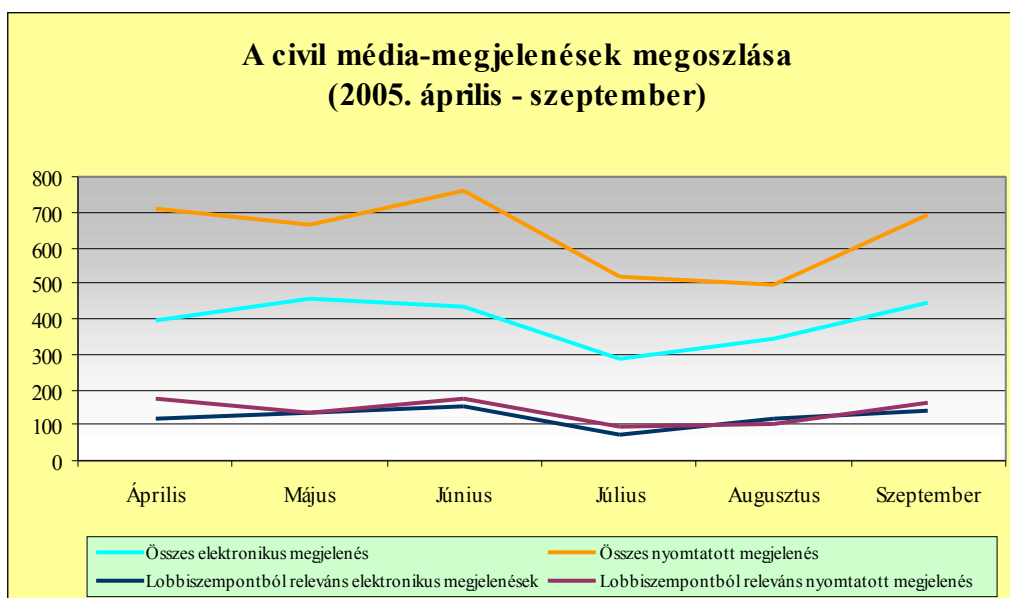
¹ 2005. szeptember 8. előtt MTV1.

1. Elemzés

1.1. A CIVIL SZERVEZETEKSEL KAPCSOLATOS SAJTÓMEGJELENÉSEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

2005. április 1. és szeptember 30. között – az előző félévhez viszonyítva – csökkent a civil média-megjelenések száma.

Ismét regisztrálhattunk olyan nagy horderejű, a civil szektorból érkező kezdeményezéseket, mint a korábban vizsgált agrárdemonstráció vagy a droglegalizálás érdekében indított civil fellépés. **A vizsgált időszakban a Védegyelet államfőjelölése, illetve a Kendermag kezdeményezése a drogfogyasztók büntetésének enyhítésért kapott jelentős médiavisszhangot.**

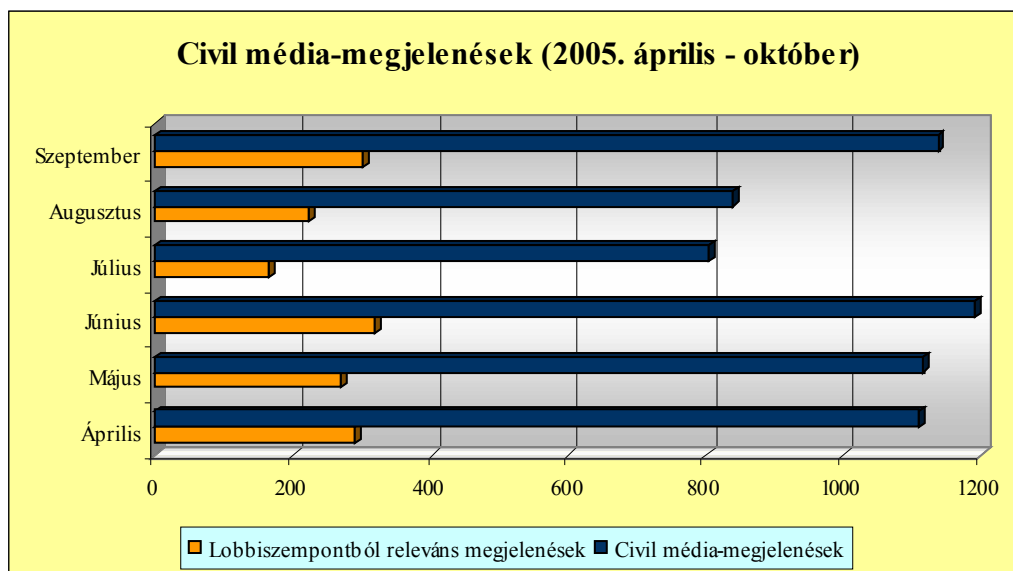

Tendenciaként jelentkezik, hogy a nyári „uborkaszezonban” - hasonlóan a téli hónapokhoz - alacsonyabb a civil sajtómegjelenések száma. Mindemellett azonban - a korábbi évek hasonló időszakaival összehasonlítva - évről évre folyamatos, kismértékű emelkedést tapasztalhattunk. Vagyis a hazai médiumok egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a civil szervezetekkel kapcsolatos hírek közlésére.

Az alábbi táblázatban az elmúlt fél év civil média-megjelenéseinek megoszlását foglaltuk össze:

CIVIL SZERVEZETEKSEL KAPCSOLATOS MÉDIA- MEGJELENÉSEK (2005. április – szeptember)						
	Megjelenések a médiában		A lobbiszempontból is releváns megjelenések		A lobbiszempontból is releváns megjelenések aránya	
	nyomtatott	elektronikus	nyomtatott	elektronikus	nyomtatott	elektronikus
Április	712	397	173	117	24%	29%
Május	662	454	133	137	20%	30%
Június	760	431	172	148	23%	34%
Július	520	284	94	72	18%	25%
Augusztus	496	343	104	120	21%	35%
Szeptember	694	443	163	139	23%	31%
Összesen	6196		1572		25%	

Az elmúlt év azonos időszakához képest a média-megjelenések száma csupán két százalékkal csökkent. **A lobbiszempontból releváns ügyek aránya** az előző félévvel összehasonlítva azonban ennél jelentősebb mértékben, **33 százalékról 25 százalékra esett vissza.**

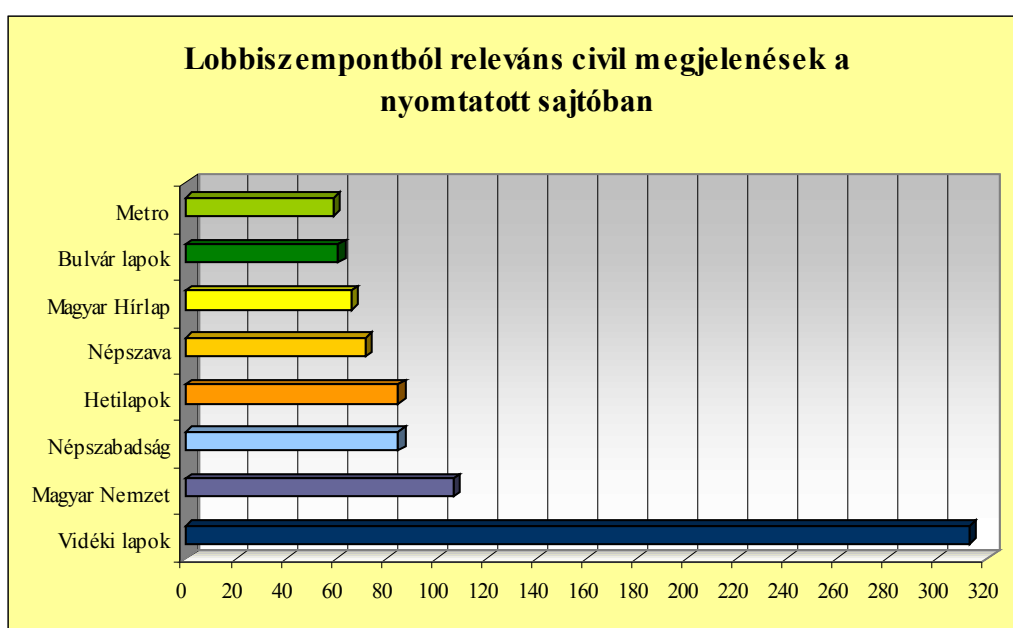

1.2. AZ ELEKTRONIKUS ÉS NYOMTATOTT MÉDIÁBAN MEGJELENŐ CIVIL KEZDEMÉNYEZÉSEK MEGOSZLÁSA

A 2005. április és szeptember közötti időszakot rendkívüli témagazdagság jellemezte. Kiemelendő, hogy számos lobbiszempontból nem releváns civil hír is helyet kapott a médiumokban – elsősorban a helyi lapokban.

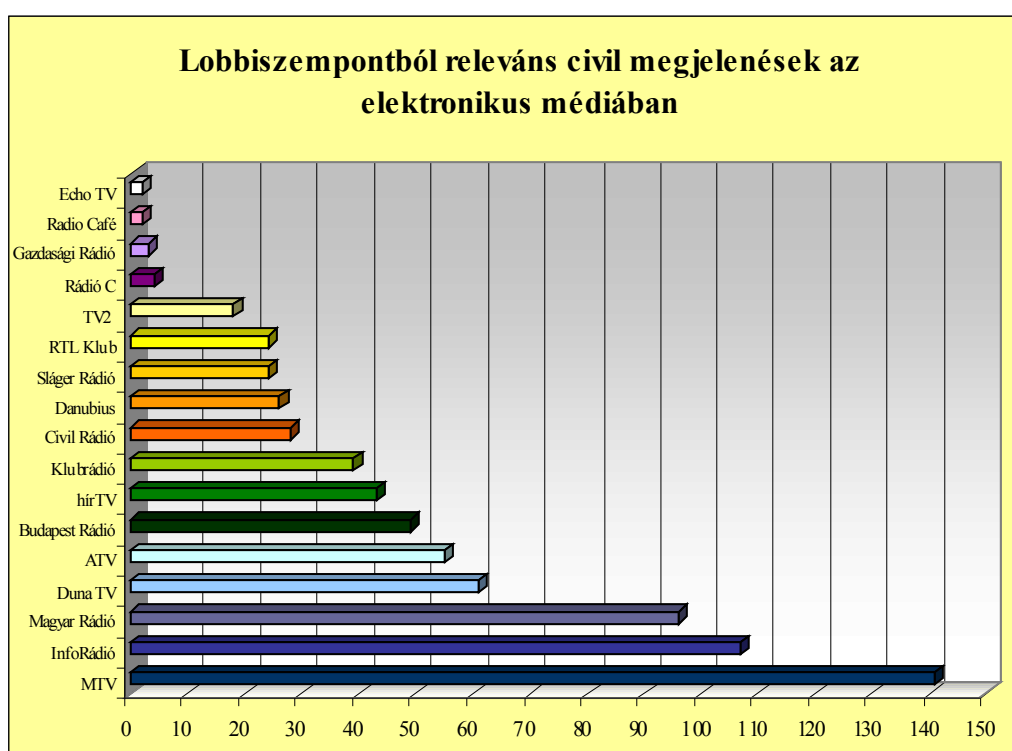
A mérések egyértelműen igazolják, hogy a civil szektorral kapcsolatban a print médiában megjelenő hírek száma évről évre emelkedik. Annak ellenére, hogy a nyomtatott sajtóban megjelenő civil hírek száma folyamatosan nőtt, a lobbizüzenet hordozó hírek száma változatlan maradt, illetve csupán kismértékben emelkedett. Így a lobbiszempontból releváns hírek százalékos megjelenési aránya az elmúlt hat hónapban stagnált, illetve csökkent.

A civil hírek közlésében továbbra is élen járt a négy politikai napilap, melyek összesen 330 esetben közöltek lobbiszempontból releváns hírt. Az országos közéleti lapok közül is a Magyar Nemzet emelhető ki, mely 107 alkalommal számolt be civil kezdeményezésekről, a civil szektor fennmaradását érintő kérdésekről; a Magyar Nemzetet követte a Népszabadság 85, a Népszava 72, valamint a Magyar Hírlap 66 megjelenéssel. A vidéki napilapok összesen – kismértékben lemaradva az országos napilapoktól - 313 határozott lobbizüzenet hordozó hírt közöltek. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a vidéki lapokban jelentősebb számban jelentek meg a helyi közösség mindennapjait meghatározó, de lobbiszempontból nem releváns hírek.

Az elektronikus médiumok esetében megfigyelhettük, hogy a televízió-csatornák és a rádióadók jelentősebb számban preferálják azokat a civil kezdeményezéseket, melyek határozott lobbizüzenetet hordoznak. **Az elektronikus médiában 5-14 százalékkal magasabb volt a civil lobbihírek megjelenési aránya, mint a nyomtatott sajtóban.**

Az elmúlt hónapok vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a közszolgálati MTV mellett a szintén közszolgálati Kossuth Rádió, valamint egy kereskedelmi hírrádió, az InfoRádió számolt be legtöbb alkalommal a civil akciókról, a civil szervezetek érdekérvényesítési tevékenységéről.

1.3. A SAJTÓBAN MEGJELENŐ CIVIL TÉMÁK SOKSZÍNŰSÉGE

A vizsgált időszak civil média-megjelenéseit meghatározta a civil ügyek sokszínűsége. **Vezető civil hírek egyértelműen Sólyom László civil jelölését, vagyis a Védegylet által kezdeményezett akciót tekinthetjük,** ugyanakkor a többi kezdeményezés is jelentős visszhangot eredményezett.

Olyan, a teljes társadalmat – és a civil szervezeteket – foglalkoztató kérdések kerültek ismét előtérbe, mint a drogfogyasztás büntetési tételeinek enyhítése, régóta

napirenden lévő „zöld-kérdések”, vagy a civil szektor finanszírozása, fennmaradási-megerősödési nehézségei.

Az alábbi táblázatban azokat a lobbiszempontból releváns civil média-megjelenéseket összesítettük, ahol az egyes civil ügyek elérték, illetve meghaladták a vizsgált időszakban a tíz megjelenést.

A LEGTÖBBET SZEREPLŐ CIVIL KÉRDÉSEK² (2005. április – szeptember)	
Civil ügyek	Összesen
Védegylet (Sólyom László jelölése)	203
Kendermag Egyesület (drogtörvény módosítása)	100
Nemzeti Civil Alapprogram	86
Abortusztabletta (Alfa Szövetség)	46
Civil kurátorok (ORTT, Magyar Rádió)	39
Zengő-ügy	33
Parkolás (Emberibb Parkolásért Társaság)	26
Lakásmaffia (Sors-Társak Közhasznú Egyesület demonstrációja)	23
Petárda-rendelet módosítása	22
Nemzeti Fejlesztési Terv (pályázatok civil szervezetek részére)	21
Civil Sziget	20
1 százalék	19
Paks (civil szervezetek kontra Országos Atomenergia Hivatal)	18
Antirasszista tüntetés	18
Greenpeace (Majak)	18
Levegőszennyezés (Levegő Munkacsoport)	17
Családon belüli erőszak	17
„Egészség Hídja”	17
Leader+	17
10-es út (Levegő Munkacsoport)	15
Margitszigeti uszodabővítés	14
Kisposták megszüntetése (Zempléni Településszövetség)	14
Európai Mobilitási Hét (rendezvénysorozat)	13
Rakpart-bővítés (Védegylet)	12
Solymári Auchan (Levegő Munkacsoport)	11

² A 2005. április 1. és szeptember 30. között vizsgált időszakban, a magyar médiumokban tíz vagy több alkalommal szereplő civil ügyek.

A 2004. október és 2005. március közötti időszakhoz hasonlóan a vezető civil hírek - így a Védegylet kezdeményezése, a Kendermag tiltakozó akciói, valamint a Nemzeti Civil Alapprogrammal (NCA) kapcsolatos hírek - kiemelkedtek a megjelenésszám tekintetében a többi kezdeményezés közül. A civil szervezetek finanszírozási kérdését érintő ügyek, azaz az NCA-val kapcsolatos kérdések 2005. április és szeptember között változó intenzitással, viszont minden hónapban megjelentek. A vezető hírek közül Sólyom László jelölése öt, míg a Kendermag kezdeményezése két hónapon keresztül szerepelt a médiában.

Az elmúlt fél évben a fent említett NCA-kérdések mellett a Zengő-ügy, illetve - a Magyar Rádió elnökének választása körüli nehézségek kapcsán - a civil szervezetek közszolgálati médiumok felügyeleti szerveiben betöltött szerepük jelent meg hat hónapon át a hazai médiumokban.

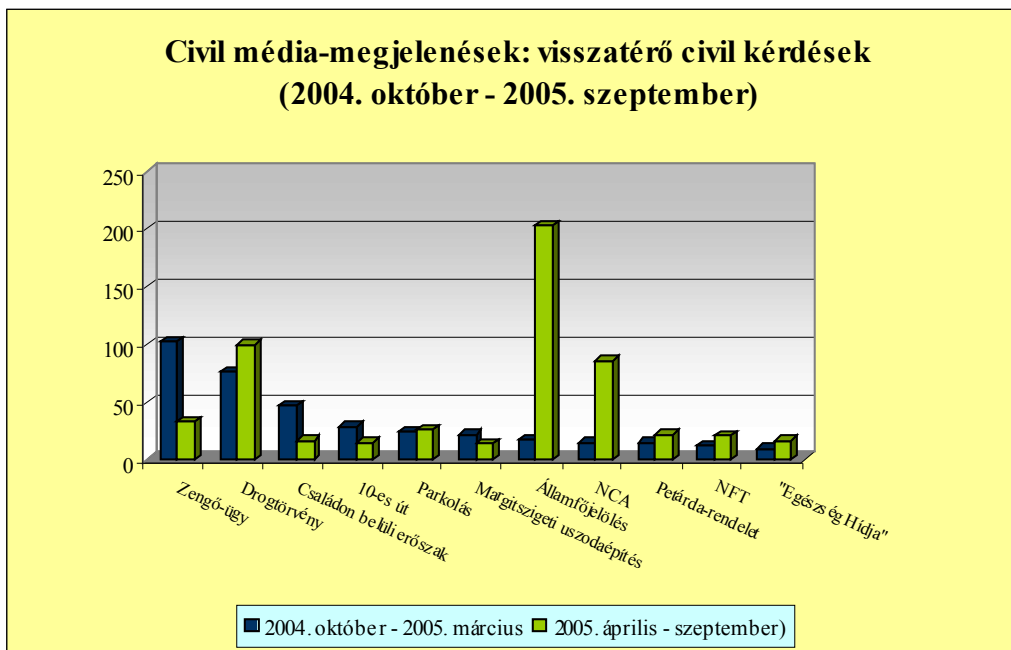
A legjelentősebb civil események között jelentős számban találkozhattunk olyan kérdésekkel is, melyek egy-egy konkrét civil akció nyomán hirtelen felbukkantak, egy hét, illetve egy hónap vezető civil hírévé váltak, majd eltűntek, így az akció esetleges eredményei rejtve maradtak. Így például számos, évente megrendezésre kerülő rendezvény: az „Egészség Hídja”, a Civil Sziget, az Európai Mobilitási Hét eseményei, illetve új kérdések, mint például az abortusztabletta bevezetése ellen tiltakozó Alfa Szövetség demonstrációja is ebben a csoportban szerepeltek.

1.4. VISSZATÉRŐ, FOLYAMATOSAN NAPIRENDEEN LÉVŐ CIVIL ÜGYEK

Jelentős volt azon civil kezdeményezések száma, melyek a 2004. október és 2005. március közötti időszakban is szerepeltek a legnagyobb megjelenést elért, így - kvantitatív alapon - a legjelentősebb civil hírek között. Annak ellenére, hogy az egyes kérdések súlya a korábbi időszakot és a jelenleg vizsgált hat hónapot összehasonlítva változott, átstrukturálódott a média-megjelenések tekintetében.

Méréseink alapján 11 olyan témát emelhattünk ki a lobbiszempontból releváns civil kezdeményezések közül, melyek megjelentek az előző fél évben is. Hangsúlyozandó továbbá, hogy a Zengő-ügy azt megelőzően – a 2004. április és szeptember közötti

időszakban – is a vezető civil hírek között szerepelt. A Zengő-ügy mellett megemlítendő a drogtörvény liberalizálása érdekében indított Kendermagkezdeményezések, melyek az első három legjelentősebb civil akció között szerepeltek a két fél éves felmérésben.

2. Módszertan

2.1. A VIZSGÁLT IDŐSZAK

Elemzésünk során a 2005. április 1. és szeptember 30. közötti időszak civil szervezetekkel kapcsolatos sajtómegjelenéseit vizsgáltuk. A Civil médiamonitorban „lobbiszempontról releváns” megjelenésekről akkor beszélünk, amikor egy-egy megjelenésben határozott civil érdek, határozott civil lobbüzenet fogalmazódott meg, azaz a civil érdekérvényesítés szempontjából is lényeges közlést tartalmazott.

2.2. VIZSGÁLT MÉDIA

Vizsgálatunkat az Observer Médiafigyelő adatbázisára építettük. Ez az adatbázis az egyik legteljesebb magyar média-adatbázis, azonban ebben is előfordulhatnak hiányosságok. Így az adatoknál 2-3 százalékos hibahatár elképzelhető.

Vizsgálatunk a következő médiumokra terjedt ki:

Országos televíziók	Országos és hírrádiók
ATV Duna TV Echo TV hírTV m1 RTL Klub tv2	Budapest Rádió Civil Rádió Danubius Rádió Gazdasági Rádió InfoRádió Klubrádió Kossuth Rádió Rádió C Rádió Café Sláger Rádió
Országos napilapok	Vidéki napilapok
Blikk Magyar Hírlap Magyar Nemzet Metro Napi Ász Népszabadság Népszava Színes Bulvár Lap	24 Óra, Alföldi Lapok, Békés Megyei Napló, Déli Hírlap, Délmagyarország, Délvilág, Dunántúli Napló, Dunaújvárosi Hírlap, Észak-Magyarország, Fejér Megyei Hírlap, Hajdú-Bihari Napló, Heves Megyei Hírlap, Jászkun Krónika, Kecskeméti Lapok, Kelet-Magyarország, Kisalföld, Komárom-Esztergom Megyei Hírlap, Miskolci Tipp, Napló, Nógrád Megyei Hírlap, Nyíregyházi Tipp, Petőfi Népe, Somogyi Hírlap, Szerencsi Hírek, Tolnai Népújság, Új Heti Hírnök, Új Néplap, Új Pest Megyei Hírlap, Vas Népe, Zalai Hírlap
Internetes portálok	Hetilapok
Index [origo] napilapok, televíziók és rádióadók online változatai	168 Óra, Élet és Irodalom, Figyelő, Hetek, HVG, Heti Válasz, Magyar Demokrata, Magyar Fórum, Magyar Narancs, Üzleti 7, Vasárnap Reggel, Vasárnapi Hírek